

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravnitvo v Ljubljani, Franciškska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserti: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslano vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

O agrarni reformi.

Svet se polagoma socializira. Ljudstva so po dolgoletnem trpljenju slednjič spoznala, da je bila dosedanja vladavina družbe gnala in da se je vrtela le okoli enostranskih razrednih interesov, da pa takozvani proletarijat, bodisi delavski kakor tudi duševni, to je tisti del človeške družbe, ki je bil odvisen od svojih podjetnikov in delodajalcev, ni bil deležen onih življenjskih udobnosti, na katere je imel sicer isto pravico kakor njegovi izkoriščevalci. Trpljenje in mnoga izkušnja pa so končno odprle oči tudi njemu oči in stoječ pred alternativno: status quo ali drugačno, boljše življenje, se je odločil, da s pripravljenimi in danimi sredstvi, poseže odločno v dosedanje vladovino ter napravi konec samopašnosti gotovih izvoljencev, ki jim je bil bog Mamon edini »pravični« in priznani kralj.

Iz tega vidika je treba gledati na veliko rusko revolucijo na zadnje uspehe nemške socialne demokracije in sploh na vse pokrete, ki prinašajo delavstvu in ljudstvu sploh doslej zanikane pravice, počasi sicer, vendar gotovo.

Upravni zadnji čas je sklenil ministrski svet države SHS v Beogradu, da se mora agrarno vprašanje v naših deželah rešiti brez odlaganja, da bo rešen s tem eden največjih problemov kmečkega programa vsaj v glavnih točkah. Zgoditi da se mora to še pred letošnjo setvijo. V to svrhu je sestavil ministrski svet posebno komisijo pod predsedstvom ministra za socialno politiko Vitomira Korača. Kakor nam je doslej znano, je ta komisija že izgotovila glavna načela agrarne reforme in jih predložila ministrskemu svetu, ki jih je odobril. Reforma obsega v glavnem štiri točke našega agrarnega vprašanja: 1. Kmečki odnošaji in kolonati; 2. Razdelitev veleposestev; 3. Ureditve gozdnega vprašanja; 4. Revizija segregacij.

Po teh načelih postane jugoslovanski kmet svoboden, kar doslej posebno v Dalmaciji in na Goriškem ni bil. Ti kmetje postanejo samostojni lastniki svoje zemlje in ne bodo imeli nasproti svojim dosedanjim lastnikom nikakršnih obveznosti. Vse te obveznosti bo prevzela nasa država sama, ki izplača lastnikom odškodnino ali jim bo dala zemlje, ako bodo hoteli sami dalje kmetovati; kolikor jo seve potrebujejo.

Veleposestva se ne bodo smela prodajati dalje in država jih bo porazdelila med one, ki si bodo hoteli služiti kruh z obdelovanjem zemlje. Pri tem se bo gledalo predvsem na one kmete, ki doslej niso mogli živeti od svojega zemljišča, dalje na invalide, na kmečke delavce in na one, ki so trpeli v vojni. Dosedanjim lastnikom veleposestev bo odmerila država primerno odškodnino razen: 1. veleposestvom članov bivše habsburške hiše; 2. veleposestvom dinastij sovražnih držav; 3. veleposestvom, ki jih je darovala bivša habsburška hiša posameznikom, v kolikor ta niso že prešla v druge roke; 4. veleposestvom, pridobljena za časa vojne. Vsa tu umenjena veleposestva bodo zaplenjena brez odškodnine.

Glede veleposestev, ki prihajajo pri razdelitvi v posestev, bo odločevala posebna komisija, oziraje se na posebne razmere posameznih pokrajin.

Veliki gozdni kompleksi preidejo v državno last. Kmetje bodo imeli v teh popolno pravico do drvarjenja in do paše. Da se ta velika reforma primerno izvede, se ustanovi posebni državni urad in bodo pri tem sodelovali tudi zastopniki zainteresiranih krogov.

Izid volitev v Nemčiji.

Končna data o izidu volitev v nemško konstituanto so naslednja:

V 37 volilnih okrajih s 421 poslanci so dobili:

Nemški socialni demokratje 164 mandatov.

Neodvisni socialisti 24 mandatov.

Krščanska ljudska stranka (centrum) 88 mandatov.

Nemška demokratska stranka 77 mandatov.

Nemška nacionalna stranka 34 mandatov.

Nemška ljudska stranka 23 mandatov.

Ostanek 11 mandatov si dele med seboj: kmečka zveza (1), bavarska kmečka zveza (4), Welfi (4) in württemberška kmečka zveza (2).

Centrum prihaja v narodno konstituanto oslabiljen za 100 poslancev.

Vprašanje, kje se bodo vršile seje narodne skupščine še ni rešeno. Sasi predlagajo državni vladi, da naj se vrše v **D r a ž d a n a h**. Povdarjajo, da ni v Weimarju niti prave dvorane — narodna skupščina bi morala zborovati v gledališču — nobenih pripravnih stanovanj, železniških zvez itd. Tudi državna vlada ni za Weimar prav nič navdušena.

Berlinski listi poročajo, da bodo kandidirali Scheidemannovci in nemški demokratje za prezidenta republike princa Maxa Badenskega. Da bi ne mogli najti socialni demokratje za prezidenta primernejšega kandidata, dvomimo.

Stučaj Medica.

Piše Anton Kristan.

Članek »Vojni dobičkarji« v Napreju je zadel precej v živo. Najprej se je obregnila vanj — »Jugoslavija«, te dni pa se je oglašil vojni dobičkar Fran Medica s posebnim »poslanim« v »Slov. Narodu«. Napadel je kar mene, češ, da sem jaz avtor tistega članka ter me je počastil z naslovom »denuncijant«, ker sem ga svoj čas ovadil radi navijanja cen. Kdo je avtor članka »Vojni dobičkarji«, to pač ve uredništvo — mene to pač malo briga. Glede žalitve »denuncijant« bom seve izročil gosp. Medico pristojni oblasti, ki mu bo dopovedala, kako in kaj je prav. Napisati pa hočem v tem-le sestavku zanimljiva povest, iz ktere bo čitatelj spoznal: **Zakaj so bliji vojni dobičkarji kljub vsem odredbam oblastni lahko tako nesramni kot so res bliji.**

Nekega dne pred več leti — če se ne motim bilo je leta 1916. — so me kot predsednika konz. društva za Ljubljano in okolico obiskali — za seboj trije agentje. Eden je bil zastopnik gosp. B., ki je ponudil kavo po 120 kron kilogram, drugi je bil neki trg. potnik C., ki mi je oferiral cvrčen, špulo po 36 kron, tretji pa je bil zastopnik gosp. Fran Medica, ki mi je ponudil čaj in konjak, seve oboje po cenah, ki se jih ne spominjam več natančno, vem pa, da je zahteval za eno kilo čaja več kot sto kron. Dasi sem precej dobrih živcev, so me vendar ti trije gospodje s svojimi ponudbami silovito razdražili in napravil sem ovadbo takoj na pristojno oblast v namenu, da se to po oduševskih cenah oferirano blago zaseže ter da se kaznuje navijalce cen. Meseci so minuli — nekega lepega dne pride k meni detektiv ter mi pokaže mojo ovadbo z vprašanjem: če je to res, kar je navedeno v ovadbi? Zasmel sem se na ves glas. »Na, pa to« — sem mu rekel — »povejte gospodom, ki so vas poslali, da je bila njih dolžnost, tisti dan, ko so sprejeli to ovadbo, iti pogledat v zaloge ovadenih ter zapleniti to blago...« Detektiv je skomignil z rameni in odšel.

Minilo je približno zopet leto dni... Nekega dne dobim poziv od vojaškega sodišča na Poljanah, da se zglasim kot priča v zadevi akta št. Grem. Tam me povabi vojaško sodni uradnik, da izpovem, če je res to, kar sem ovadil glede Frana Medice. Zopet sem se smejal na ves glas, da me je mladi gospod zasliševal čudno gledal. Dejal sem mu: »Saj imate ofert oz. predračun g. Medice v originalu predložen — ali je treba meni oziroma ali morem jaz dokazati kaj drugega, kar je v originalu črno na belem...« In sedaj se je smejal še moj zasliševalci; kljub temu sva seve napravila dolg zapisnik...

Minilo je zopet leto dni. C. kr. avstrijska birokracija bi že moral izginiti iz uradov, ker prišla je vanje ona država SHS. Bilo je novembra leta 1918. Zopet me sreča pred konzumsko hišo v Šiški detektiv. Oprosti se z vso uljudnostjo, da me — sedaj že kot člana Narodne vlade — nadleguje kar na cesti ali poslan je, da me vpraša, če je to res... In pomoli mi ovadbo glede B., C. in Medice. Zopet sem se smejal na ves glas... In rekel sem mu: »Nak — zdaj pa ni več res — je že tako dolgo, da ni več res...« Začuden me je gledal gospod policijski agent in odšel nejevoljen proč... Mesec pozneje dobim povabilo, da naj se zglasim kot priča k sodnji SHS. Nisem šel, ker sem bil zadržan. Pred 14 dnevi dobim zopet vabilo, kjer se mi je zapretilo, da bom plačal 50 kron globe, če ne pridem k sodnji. Imel sem ravno čas n šel sem. Tu mi ponudi g. sodnik akt gg. B., C. Medica, z vprašanjem: **kaj vem o tem...** Nisem se več smejal. Obšla me je vsa resnost. In nad vse mi je bilo jasno, da so navijalci cen

lahko vse to počenjali, kar so počenjali! Kdo pa jim je mogel kaj? Edino sredstvo, ki ga je imel državljani, je bilo: naznaniti oblastni. Malo jih je bilo, ki so to storili in ki so hoteli pomagati oblastnjem v boju zoper strahno oduševstvo in grozno druginjo. — Moj slučaj Medica pa jasno kaže: kako so uradi vršili svojo dolžnost in kako se je godilo tistemu, ki se je v sveti jezi izpozabil, da živi v Avstriji in da bi se moralo navijalca cen prijeti, kadar je čas za to. Moj slučaj Medica pa še dalje kaže, kako predrzni so navijalci cen, danes ko so ubežali roki prepočasne avstrijske pravice. Sedaj v Jugoslaviji hočejo, kazaje na svoje oduševstvo, menda biti celo mučeniki in se celo trkajo na svoja junaška prsa, češ, da se čutijo saj toliko poštenega kot drugi...

Napisal sem te vrstice kot prispevek za oceno velike dobe, v koji živimo in ne morebit v obrambo očitka g. Medice iz Tržaške ceste v jugoslovanskem demokratičnem »Slovenskem Narodu«...

Naj bi bilo odslej drugače!

Politični pregled.

— Švica proti sodruhu Fricu Adlerju. Berlin, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča iz Berna: Švicarska zvezna oblastva so dr. Frideriku Adlerju, ki na mednarodnem socialističnem kongresu namerava zastopati nemško-avstrijsko socialiste, odklonile potno dovoljenje, ker je leta 1816. umoril avstrijskega ministrskega predsednika grofa Stürgkha.

— Angolika Balabanova aretirana. Ženeva, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Zaradi nedovoljene politične propagande in posebno zaradi razdeljevanja ogromnih svot za razširjanje boljševizma izven Rusije so švicarska oblastva svoj čas izgnale Angeliko Balabanovo. Ker se je sedaj kljub prepovedi povrnila v Švico, so jo v hotelu v Saanoni aretirali.

— Italijanski imperializem. Lugano, 24. januarja. (Ljubljanski kor. urad.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: »Secolo« objavlja danes predlog za rešitev Jadranskega vprašanja in se opira pri tem na izjave admirala Thaon de Revela, šefa italijanskega mornariškega štaba. Ta posredovalni predlog vsebuje te točke: Reka in kvarnerski otoki naj pripadajo Italiji, istotako okrajno glavarstvo Zadersko in zunanji otoki Dalmacije. Vsa vzhodna dalmatinska obala od Bakra do albanske meje naj se nevtralizira. Jugoslavija ne sme imeti v Jadranskem morju vojne mornarice in mora vse utrabe, ki jih je zgrdila Avstro-Ogrska porušiti.

— Kriza nemškoavstrijske vlade. Dunaj, 24. januarja. (Ljublj. k. urad.) Čehoslovaški tiskovni urad: V nemškoavstrijski narodni skupščini so danes končali debato o zakonski reformi. Med socialnimi demokrati in krščanskimi socialisti so se ponovno pojavila ostran nasprotstva, ki so se manifestirala v spopadih. H koncu so krščanski socialisti stavili predlog, naj se predloga dene z dnevnega reda. Ta predlog je bil sprejet z 62 proti 52 glasovom, kar pomenja poraz nemškoavstrijske vlade. V sled tega se je konflikt med socialnimi demokrati in krščanskimi še poostiril. Državni tajnik za pravosodje dr. Roller je zaradi vladinega poraza podal svojo demisijo, pa jo je zopet umaknil, ko mu je njegova stranka votirala zaupnico. Tudi po dunajskih cestah se kažejo znaki krize. Popoldne se je 2000 do 3000 oseb, civilistov in vojakov, zbralo v cirkusu Schumann na zborovanje brezposelnih. Nastopili so komunisti, se pritoževali zaradi postopanja nemškoavstrijske vlade, zahtevali, da naj se brezposelnim nakazuje dnevno po 15 K brezposelnostne podpore ter so grozili, da bodo začeli pleniti po dunajskih palačah. Komunisti so si prisvojili vodstvo brezposelnih in so z njimi vred demonstrirali pred parlamentom. Oblast je parlament dala zapreti in je krog njega razpostavila močan policijski kordon. Tudi v parlamentu je bil pripravljen močan policijski oddelek. Komunisti so hoteli poslati deputacije v državni svet, deputacija pa ni mogla do njega, ker se je bil zaklenil. Komunisti so odšli, pa so napovedali, da se kmalu povrnejo.

— **Volilnih upravičencev na Dunaju.** Dunaj, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Število volilnih upravičencev znaša na Dunaju 1.200.000. Ženskih volilnih upravičencev je za 114.000 več kot moških.

— **Dunajski brezposelni parlament.** Dunaj, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Danes je došla v parlament deputacija brezposelnih delavcev ter izročila državnemu tajniku dr. Hannuschu zahteve delavcev. Brezposelni zahtevajo zvišanje dosedanjih podpor na 15 kron ter nabavni prispevek 800 kron. Državni tajnik dr. Hannusch je odgovoril, da je finančni položaj nemško-avstrijske vlade slab ter je obljubil, da bo na zahteve delavcev odgovoril v nekaj dneh. Deputacija je izjavila, da toliko časa ne bo čakala. Zastopstvo delavcev je nadalje izjavilo, da odklanja odgovornost za nadaljni razvoj dogodkov.

— **V Nemški Avstriji predloga o zakonski reformi odklonjena.** V nemško-avstrijski narodni skupščini se je razpravljalo o zakonski reformi, tičejoči se vprašanja, naj se li da ločenim zakonskim polovicam, t. j. takim, ki so bili oziroma se lahko ločijo po že obstoječih postavah, prilika in možnost, da se poroče z drugim. Zakaj n. pr. da se ne bi dovolil zopetni zakon ločenim ženam, s katerimi so možje brutalno in surovo ravnali, ki se jih kot ločene v javnosti prezira. Take ločene žene so nesrečnice, otežkočeno ali celo nemogoče jim je pošteno preživljanje in pošteno življenje njih in njenih otrok. Zakaj naj bi bilo ločencem nemogoče poiskati si druge boljše zakonske polovice, ženam drugega boljšega očeta, možu druge boljše žene in boljše matere? Zakaj bi ne bilo mogoče preprečiti toliko in toliko konkubinativ, ki nastajajo ravno vsled nemogućnosti drugega, novega zakona, zakaj ne, da bi se zmanjšalo na ta način število nezakonskih otrok? Za omenjeno reformo so se odločno zavzemali poslanci Sever, dr. Roller, dr. Ofner in Mühlwerth. Krščanski socialci so tej reformi odločno nasprotovali, posebno dr. Schöpfer. Sever je v svojem govoru posebno drastično slikal trpljenje ločencev nižjih stanov, dočim je bilo bogatašem po ovinkih le mogoče sklepanje novih zakonov. Ugovore krščanskih socialistov, da naj o tem govore oni, ki jih ta reč briga, je zavrnil z opazko, da gg. duhovniki potem tudi ne morejo o tem govoriti, ker se itak ne smejo in ne morejo ženiti. Dr. Roller je poudarjal, da je že dejstvo samo, da je bogatašem dana dandanes še vedno možnost novega zakona, revni ljudje pa so takorekoč prisiljeni živeti v konkubinatih, skrajno nedemokratično. Predloga je bila končno odklonjena, kakor smo poročali.

— **Reforma zakona v Nemški Avstriji.** Dunaj, 24. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Narodna skupščina je nadaljevala debato o reformi zakona. Poslanec Leuthner pričujočo postavo imenuje postavo za silo, katere vsebina nikakor ne opravičuje viharja, ki je nastal v vrstah krščanskih socialcev. Poslanec Jerzabek nasprotuje, da reši predlagani osnutek provizorna narodna skupščina. Moralo bi se čakati, da bodo imele ženske priložnost, izjaviti se o tem zakonu. Poslanec Luksch je izjavil v imenu več poslancev nemške agrarne stranke, da se bodo vzdržali glasovanja, ker narodna skuščina ne sme skleniti tako važnega zakona. Govorila sta se poslanca Millebrand in Miklas. Po zaključnem govoru poročevalca Neumanna so sprejeli predlog poslanca Fuchsa, naj se preide na dnevni red, z 62 proti 52 glasovom. Prihodnja seja jutri.

— **Ogrska vlada sestavljena.** Budimpešta, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Preosnova kabineta je dovršena. Ministrski predsednik Berinkej je državnega tajnika Aleksandra Juhass-Nagyja imenoval za vodjo pravosodnega ministristva. Upravno vodstvo ministristva za zunanje zadeve prevzame bivši poslanik na Dunaju dr. Harrer, ki je že izdelal načrt za organizacijo ministristva zunanjih del. Po tem načrtu se bo to ministristvo delilo v štiri oddelke, in sicer v politični, upravni, gospodarski in tiskovni oddelek.

— **Pogajanja med Nemci in Poljaki se prično.** Berlin, 24. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Pričakujejo, da se mogoče prično pogajanja med Nemci in Poljaki že prihodnji teden v Berlinu. Važnejša vprašanja so pridržana odločitvi mirovne konference.

— **Francozi preganjajo v Nemčiji delavske zaupnike.** Berlin, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Francoški poveljnik v Saarbrücknu je izgnal tajnika socialno-demokratske stranke, Rooseja, in uradnika zveze rodarjev, Pokornega. Roose je moral ostaviti svojo rodbino. Povelje, s katerim se odreja izgon, označa oba sodruga za hujškača, ki širita boljševiške ideje. Pokorny je izvoljen za člana Narodne skupščine.

— **Ustanovitev severozapadne nemške zveze.** Berlin, 25. januarja. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada poroča »Brunschweigische Landeszeitung«, da se danes dopoldne sestane kongres, ki bo razmotrival ustanovitev severozapadne nemške republike.

— **Ameriški kontrolor prehrane na prebivalstvo srednje Evrope.** Rotterdam, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Ameriški kontrolor za prehrano Hoover je izdal na prebivalstvo osrednjih držav proglas, kjer ga pozivlja, da osnuje rode vlade, brez ozira na njihovo politično smer. Zavezniki so pripravljani dati osrednjim državam živila, kolikor jih potrebujejo, ako bodo pokazale, da se trudijo vzpostaviti v svoji notranjosti mir in živeti tudi z vsem svptom v miru.

— **Mirovna konferenca o omejitvi oboroževanja.** Rotterdam, 24. januarja. (Lj. k. u.) Kakor poroča »Nieuwe Rotterdamse Courant«, je »New York Sun« zvedel iz Pariza, da je mirovna konferenca včeraj razpravljala o omejitvi oboroževanja. Ministrski predsednik Lloyd George je obrazložil, da se angleška mornarica ne more zmanjšati. Ministrski predsednik Clemenceau je izjavil, da mora Francija imeti večjo vojsko kakor doslej.

— **Nejasnosti med Wilsonovimi točkami in tajnimi pogodbami v ententi.** Lugano, 25. januarja. (Lj. k. u.) Kakor poroča čehoslov. tisk. urad, je pariški poročevalec lista »Secolo« naprosil Wilsonu blizu stoječe osebe, naj mu pojasnijo mnenje ameriških delegatov o tajnih pogodbah, ki so jih sklenile ententne države. Odgovor se glasi: Amerika teh pogodb nikakor ni prezrla. Uveljavlja pa, da so poleg tega in naknadno zavezniki sklenili z Ameriko skupno pogodbo, v kateri se zavezujejo, da sprejmejo 14 točk Wilsonovih, izzemši ono glede svobode morja. Mirovna konferenca bo razmotrivala, ali so tajne pogodbe s 14 točkami Wilsonovimi v skladu ali ne. V prvem primeru jih brez drugega odobri, v drugem jih pa mora razveljaviti.

— **Monarhistični upor na Portugalskem ugaša.** Rim, 24. januarja. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada je portugalsko poslaništvo predvčerajšnjem prejelo naslednjo uradno brzojavko iz Lizbone: Monarhistično gibanje se ne razširja dalje. Čete republikanske vlade korakajo proti Portu, da ga napadejo. Na potu so tudi bojne ladje. Vlada zatira tudi nadalje monarhistično gibanje.

— **Monarhisti v Lizboni.** Haag, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Javljajo, da so portugalski monarhisti zavzeli Lizbono.

— **Domovinstvo v Rumuniji.** Kodanj, 25. januarja. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada je brzojavil angleški poslanik v Bukarešti: Židovsko vprašanje se more smatrati za rešeno. Rumunska vlada je izdala naredbo, glasom katere se vsem tujcem, ki se ne smatrajo za inozemce, podeli domovinska pravica. Izvzete so le osebe, ki so bile radi vohunstva, dezertacije ali veleizdaje obsojeni ali se nahajajo v preiskavi. Ker so, kakor znano, žide smatrali za tujce, za njihovo naturaliziranje sedaj ni več ovir.

S seje Narodne vlade SHS.

S 50. seje v Ljubljani z dne 22. januarja 1919.

Na podlagi sklepov deželnega zbora kranjskega z dne 18. februarja 1911 in 24. julija 1912 je bil pooblaščen bivši deželni odbor, da priskoči po potrebi kranjskim zadržam na pomoč s tem, da prevzame zanje deželno jamstvo, ako se prepriča, da pri tem jamstvu ne preti deželi nikaka škoda. Tega deželnega jamstva se je od vseh zavodov na Kranjskem poslužila samo Ljudska posojilnica v Ljubljani in je plačala v izpolnitve pogojev, ki jih je stavila dežela za prevzete jamstva, 100.000 K v deželni zadružni garancijski zaklad v vrednostnih papirjih. Iz dobička v upravnem letu 1913. je izročila deželni odboru za isti zaklad naknadno še 5000 K. Deželna garancija sedaj ne obstoja več, zato je postal deželni zadružni garancijski zaklad brezpredmeten. Ljudska posojilnica prosi, da se ji vrne vplačani denar. Prošnji so na predlog komisije začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave ugodili.

V državni tiskarni na Dunaju je okoli 400 strojev raznih vrst, mnogo dragega papirja in velik zaloga svinca. V vojno geografičnem inštitutu je okoli 100.000 litografskih plošč. Na jugoslovanske pokrajine, ki so bile zastopane v državnem zboru na Dunaju, odpade pri likvidaciji Avstrije ena desetina tega blaga. Ker se prične v obeh zavodih v kratkem likvidacijsko delo, sklene Narodna vlada naprositi društvo slovenskih tiskarjev, da odpošlje svojega zastopnika na Dunaj, ki bo pregledal likvidacijske predmete in izbral stvari, ki so za nas najbolj potrebne. Meteor v državni tiskarni Josip Chluben je naprosen, da bo šel zastopstvu Narodne vlade pri likvidaciji na roko.

Profesor dr. Ivan Arnejc se dodeli komisiji za likvidacijo državnih knjižnic in bivšega naučnega ministristva na Dunaju.

Vojaški oficijal Matej Arnejc se dodeli začasno komisiji za likvidacijo v domobranskem ministristvu.

Odobri se načrt statuta za Vnovčevalnico za živino in mast ter za Žitni zavod v Ljubljani. Tozadevni naredbi izda poverjeništvu za prehrano.

Da se uredi dobava živil s Hrvaškega in pojasnijo nastala nesporazumljenja, se odpelje koncem tega tedna predsednik Pogačnik s štirimi člani vlade v Zagreb na razgovor s člani ondotne zemaljske vlade.

Nemška vlada je odposlala za Slovenijo nakupljeno sol in užigalce ter dovolila tudi prevoz sladkorja s Češkega. V kompenzacijo mora poslati Narodna vlada moko in fižol. Ker uradu za prehrano primanjkuje zlasti fižola in kaše, sklene Narodna vlada, da se bo v krajih, koder se prideluje dosti fižola in prosa, oddajal sladkor samo v tistih občinah, ki se zkažejo, da so oddale zahtevano množino imenovanih poljskih pridelkov.

Štacijsko poveljstvo v Zemunu želi, da bi se mu poslalo vsak dan 20 vagonov premoaga. Narodna vlada bo storila vse, da se tej želji če le mogoče ustreže.

Finančni tajnik dr. Rudolf Marn se pokliče v službovanje k poverjeništvu za trgovino in industrijo ter se pomakne v VII. činovni razred.

Na Koroškem so se zgodila velika nasilstva proti Slovincem in so napravili Nemci v mnogih krajih veliko škodo an premoženju. Komisar Smodej se naprosi, naj posreduje pri ameriških častnikih, da bosta prevzela razsodišče v vprašanju, kdo povrne škodo, nastalo med vojsko na Koroškem vsled rop in plenjenja nemških čet. Tu pa je izvzeta izrecno takozvana vojna škoda v ožjem pomenu besede, ki je nastala neposredno vsled vojaških operacij.

Pri pogajanjih za premirje med deželno vlado v Celovcu in Sloveniji, ki se vrše v Gradcu, se je določilo tudi, da se smejo begunci s Koroškega vrniti v domovino. Stotniku Martinčiču, poveljniku naših čet v Podrožci, je sporočil poveljnik nasproti stoječih nemških čet, da obstajajo na Koroškem novi potni predpisi, po katerih mora vsak, ki hoče priti iz inozemstva na Koroško, imeti dovoljenje pristojne politične oblasti v kraju, kamor hoče potovati. Z ozirom na te predpise je zabranilo nemško vojaštvo v Podrožci beguncem povratek na Koroško. S tem se je kršil dogovor. Narodna vlada je vprašala brzejavno v Celovec, ali se je to zgodilo po naročilu ondotne deželne vlade, ali pa je samo vojaški poveljnik napačno tolmačil kako odredbo. V slednjem slučaju naj se sporoči nemudoma vojaškemu poveljstvu, da ne sme staviti vrnitvi beguncev s Koroškega v domovino nikakih ovir.

Dokler ne določita ameriška častnika demarkacijske črte na Koroškem, se Narodna vlada ne spušča v nikaka podrobna pogajanja glede razmerja Slovenije do nemškega dela Koroške. Za nemški del Koroške bodo veljala glede razmerja do Slovenije ista določila kakor za ostalo Nemške Avstrije, ako ne bo morebiti potek demarkacijske črte zahteval v posameznih slučajih naknadno posebnih dogovorov.

Josip Avsenek, absolviran akademik z večletno prakso v Rusiji, se začasno nastavi pogodbeno v oddelku za javna dela in obrt.

Narodna vlada je protestirala 11. januarja proti nameri Nemške Avstrije, izvesti volitve v Narodno skupščino tudi v krajih, ki spadajo v Slovenijo. Nemška Avstrija je odgovorila, da ne bo izvedla volitev v ozemlju, zasedenem po Jugoslovanih. Glede spornega ozemlja stoji na stališču, da naj odloči o njegovi pripadnosti mirovna konferenca na podlagi ljudskega glasovanja.

Profesor dr. Alfred Valenta-Marchthurn in višji krajni zdravnik dr. Alfred Mahr se odpustita iz službe.

Profesorja dr. Henrik Svoboda in Karol Werner v Ljubljani ostaneta v službi države SHS do konca šolskega leta 1918/19.

Iz trgovskih krogov.

Trgovski uslužbenec nam piše: Vsi stanovi vse stroke se organizirajo, da si rina ta način pribore izboljšanje svojega položaja. Zdravniki, profesorji, uradniki, trgovci ter delavci vseh strok imajo svoje organizacije. Kaj pa mi trgovski nastavljenji? Ko smo hoteli pred vojsko ustanoviti lastno neodvisno organizacijo trgovskih nastavljenjcev, smo naleteli večkrat na tovariše, kateri so nam zabrusili v obraz: »A kaj, vsaj mi nismo šuštarji, da bi se organizirali«.

Toda, tovariši, vojna nam je pokazala, da smo v marsičem veliko na slabšem, kot delavci drugih strok. Čevljarji, kovinarji in drugi so in še zaslužijo po 20 do 26 kron na dan, toraj 600 do 800 kron na mesec. A mi? Na prste obel rok bi lahko seštel vse trgovske nastavljenjce, katerih plača je presegala mesečno 450 kron. Seveda drugi so se organizirali ter si to priborjevali, a nas je bilo sram resne organizacije. In od tod imamo še danes v Ljubljani in drugod po Slovenskem, ženske in moške po trgovinah, ki ne zaslužijo niti 200 kron na mesec.

Kdo more izhajati ob tej plači? Hrana stane, po ceni računano, mesečno 300 kron, par čevljev 240 kron, moška obleka 1000 do 1500 kron. Trgovci so si med vojno napravili stotisočake in milijone, a nas plačujejo tako, da bi za nabavo ene obleke rabili plačo šestih do sedmih mesecev, dočim pa bi ne smeli ne jesti ne piti, a stanovati bi morali v zakopih pod Rožnikom. Toliko glede plač.

Ker ni svečave, trgovine prej zapirajo, a že sedaj mislijo na to, da začno kakor hitro mogoče, zapirati zopet ob 8. in 9. zvečer. Delali bomo zopet 12 do 14 ur na dan. Tovariši, ali vas ne bo bolelo srce, ali ne boste zavidali delavce drugih strok, ki bodo delali na dan po 8 ur, a mi bomo garali kar po 14 ur v nezdravih lokalih. Osemurni delavnik, ki je uveden naredbenim potom uveden samo za nekatere obrate, postane kmalu splošen, ker ga bodo organizirani delavci povsod priborili. Tudi v trgovini se da osemurno delo prav lahko uvesti, ker bi zadoščalo, če bi bile trgovine od 8. do 12. ter od 2. do 6. ure odprte. Seveda bodo zopet trgovci zagnali hrup, da

to ni mogoče. Toda spomnite se onih časov, ko se je uvedel nedeljski počitek. Tudi takrat so rekli, da zaradi kmetskih odjemalcev ni mogoče trgovin v nedeljo zapirati, pa pokazalo se je, da radi nedeljskega počitka niso prodali prav nič manj kot prej.

Tovariši, imamo še nešteto zadev, ki so za nas vitalnega pomena, rešiti se dajo seveda samo takrat povoljno za nas, če bomo pri teh vprašanih sodelovali sami. Zatoraj je skrajni čas, da ustanovimo neodvisno, močno organizacijo vseh trgovskih nastavljenec, brez razlike stranke, spola in stališča, od prokurista do zadnjega praktikanta. Želeti bi bilo, da se več tovarišev oglasi s predlogi, da se skliče v kratkem sestanek, ter se ustanovi prepotrebno organizacijo trgovskih nastavljenec na slovenskem ozemlju.

Dnevne vesti.

— **Prehrana.** Ker potujeta te dni na povabilo ministra Pribičevića predsednik Narodne vlade dr. Brejc in podpredsednik dr. Žerjav v Beograd, se bosta spotoma dogovorila tudi glede dobave živil s Hrvaškega z zemaljsko vlado v Zagrebu. Zato odpade napovedano potovanje deputacije 5 članov Narodne vlade v Zagreb.

— **Uradni List Narodne vlade SHS v Ljubljani.** Izšli sta 40. in 41. številka.

— **VIII. predavanje »Akademije«.** V ponedeljek, dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer se vrši predavanje g. majorja Dj. Čirića, srbskega pisatelja o temi: »Noviji srpski pesniki«, in sicer v realki, I. nadstropje.

— **Francoski jezikovni tečaji »Akademije«.** a) dr. Janko Gregorin prične v petek, dne 31. t. m. v realki; b) dr. Franc Novak prične v četrtek, dne 30. t. m. v realki; c) kdaj prične prof. Fabjančič, se naznani pozneje. Opozarjamo vse one, ki so se bili vpisali v francoske tečaje, da se pravočasno zglase v pisarni »Akademije« med uradnimi urami od 11.—1. v Wolfovi ul. 10, I. nadstropje, kjer bodo zvedeli, v kateri tečaj so uvrščeni.

— **Člani gledališkega sveta naj se zanesljivo udeležijo seje,** ki bo v ponedeljek, dne 27. t. m. ob 5. uri popoldne v prostorih »Slovenske Matic«.

— **Oddaja trafik in tobačnih zalog.** Vse pogodbe s trafikanti in z založniki tobaka se odpovedo s trimesečnim rokom; oddaje trafik in tobačnih zalog se razpišejo na novo. Vsak dosedanji najemnik ima pravico prositi, da se mu trafika zopet podeli. Prednost pri oddaji trafik in tobačnih zalog imajo dosedanji najemniki, ako so potrebni, sicer pa invalidi. Naredbo izvrši poverjeništvu za finance.

— **Razpuščen občinski odbor na Štajerskem.** Poverjeništvu za notranje zadeve je razpustilo nastopne občinske odbore ter postavilo za vodstvo občinskih poslov te-le gerente: Občinski odbor v Karčevini — gerent Anton Inker, posestnik in odbornik v Karčevini; občinski odbor v Lobnici — gerent Jožef Robnik, veleposestnik v Lobnici; občinski odbor v Oseku — gerent Matevž Ploj, veleposestnik v Oseku; občinski odbor v Polički vasi — gerent Fran Sinič, posestnik v Polički vasi šte. 50; občinski odbor v Vestrnici — gerent Karel Ramut, posestnik v Vestrnici šte. 24.

— **Protestni shod gostilničarstva proti ukrepom Narodne vlade SHS bo v sredo, dne 29. t. m. ob 2. popoldne v Mestnem domu.**

— **Odprava nemščine na ljudskih in meščanskih šolah.** V celem območju Narodne vlade SHS v Ljubljani se odpravi nemščina kot obvezen jezik z vseh ljudskih in meščanskih šol. Le na štiri- in večrazrednih ljudskih ter meščanskih šolah se dovolj še nadaljno poučevanje nemškega jezika kot neobvezen predmet.

— **Mémorandum présenté par les Slovènes du pays de Gorice au Conseil national de Ljubljana.** Goriški pokrajinski NS je izdal v imenu NS v Ljubljani spomenico v francoščini pod gorenjim naslovom, v kateri pojasnjuje NS politične, etnografske in gospodarske razmere na Goriškem v orientacijo širnemu svetu.

— **Kako skrbje za reveže.** Krajevni odbor Narodnega sveta v Makarski je oddal nevarno bolanega vojaka Ant. Antulova na njegovo lastno prošnjo v oskrbo in preživljanje v občinsko sprejemališče. Ko je vojak ozdravel, je predložil občinsko sprejemališče krajevnemu odboru NS bolniški račun za stroške, ki jih je povzročila vojakom bolezen. Toda gospodje odbora se niso hoteli zmeniti za to. Tudi gospod župan je prošnjo za kritje stroškov odbil, ko se je odbor tozadevno obrnil nanj. Poštenemu vojaku, ki je sam brez sredstev, ni preostajalo drugega, kot podpisati obveznico, s katero se njegova mati zavezuje, da bo plačala sprejemališču sinove stroške.

— **V deželni bolnici ljubljanski, paviljon šte. 4, se odpre v 1. februarjem ambulatorij za spolne bolezni.** Ordinacija bo brezplačna, in sicer v ponedeljek in sredo za moške, v torek in petek za ženske, vsakokrat od 4. do 5. popoldne.

— **V Srbiji postaja tobak cenejši.** V Srbiji so se cene tobaku znatno znižale. Nekaterim vrstam tobaka so padle cene za 40 odstotkov.

— **Trgovci, obrtniki in gospodinjje!** Današnji razglas v inseratnem delu našega lista nam pove, da se dobiva zopet milo po razmeroma nizki ceni. Založite se torej z

milom in milnim praškom iz Jugoslovanske tovarne za milo v Spodnji Šiški, dokler ne poidejo zaloge!

— **Skandalozna afera pred solnograškim sodiščem.** Zadnje dni se je vršila v Solnogradu sodnijska obravnava proti mladim deklicam, ki so okradle nekega višjega štabnega zdravnika. Ta zdravnik je dražil v svojem stanovanju 15letne deklice, ki so priliko izkoristile in mu ukradle nekaj tisoč kron v denarju. Šle pa so še dalje. Dve izmed njih prideta neki dan v zdravnikovo stanovanje, ko je bil ravno odsoten in dejali, da ju je poslal preiskovalni sodnik, da preiščeta sobo. Preiskali sta res temeljito sobo in zaplenili nekaj »estetičnih« slik ter par tisočakov. Vsa zadeva je prišla pred sodišče, ki je deklice oprostilo; kaj se je zgodilo z zdravnikom, še ni znano.

— **Ustrelila sestro in mater.** Vojaki, ki se vračajo z bojišča, prinašajo seboj tudi orožje, ki je zahtevalo že obilo žrtev. Na Dunaju se je pripetil slučaj, da je ustrelil neki vojak, ki se je igral z orožjem sestro in neki drugi vojak na podoben način svojo mater.

— **Brezposelnost na Dunaju.** Dunajski urad za delavsko oskrbovanje je izdal te dni poročilo, iz katerega razvidimo, da je naraslo število brezposelnih na Dunaju za več kot 90.000. Dosedanje izkušnje kažejo vedno bolj, da postaja brezposelnost zbog uvedene podporne akcije za brezposelnost, vedno večja. Brezposelnost je tudi v naših deželah velika.

— **Kompenzacijske kupčije med Češkoslovaško in Hrvatsko.** »Pester Lloyd« javlja iz Zagreba: Tukajšnja korespondenca objavlja podrobnosti o kompenzacijskih kupčijah med Čehoslovaško republiko in Hrvatsko in Slavonijo. Pogovori med Čehoslovaško republiko in zastopniki hrvatske deželne vlade so bili sklenjeni te dni. Po ten dogovorih mora dobavljati Čehoslovaška republika mesečno 1600 vagonov premoga, med temi 200 vagonov premoga za plin, 50 vagonov premoga za kovačnico in 100 vagonov koksa, nadalje 20 čistern petroleja in 20 čistern motornega olja. Za to mora hrvatska deželna vlada oddati Čehoslovaški republiko za vsakih 200 vagonov premoga, 20 vagonov žita, 1 vagon masti in 1 vagon živine. Nadalje naj odda hrvatska deželna vlada tkanin po primerni ceni za rekompensacijo za petrolej in olje. Razen tega da hrvatska deželna vlada na razpolago druge sirovine, zlasti neobdelano usnje, ki se mora Hrvatski vrniti obdelano. Vse to blago se bo prevažalo preko Nemške Avstrije. Obe stranki sta se zavezali, da bosta upivali na nemško-avstrijsko vlado, da se bo izvršil prevoz tega blaga nemoteno. Pogodba bo šele takrat veljavna, ko bo bosanska vlada dovolila izvoz manganove rude in ko bo trgovinsko ministrstvo potrdilo to pogodbo.

— **Pogreb Liebknechta.** V soboto je bil pogreb Liebknechta in 31 drugih žrtev špartakovskih izgrediv. Ves dan je bilo pripravljeno vojaštvo, da prepreči morebitne izgrede. Mir se ni kršil.

— **Motenje spominskega slavlja za Liebknechta in Roze Luksemburgovo.** Na Dunaju je priredila Organizacija mladinskih delavcev in socialno demokratična Zveza dijakov in akademikov zadnje dni slavlje v spomin Liebknechta in Roze Luksemburgove. To prireditev pa so hoteli preprečiti takozvani komunisti, ki so pričeli povodom uvodnih besedi dr. Adlerja in Terezije Schlesingerjeve delati neumestne opazke in medklice in s tem pokazali svojo netaktno ordinarnost in nečedno vedenje. Ker to slavlje ni bil nikak shod, marveč le priprosto žaloslavlje, na katerem je vendar mogoče obojestransko izmenjavanje mnenj in nazorov, so prireditelji dovolili tudi komunistom besedo, kar je imelo za posledico, da je izzvenel drugi del slavlja v prav burnih scenah. To je bilo delo ljudi, ki se smatrajo poklicanim, da varujejo politično dedščino Karla Liebknechta in Roze Luksemburgove!

— **Nagrada pisatelja.** Za svoj sijajni roman »Comme une fantsie« jedobil francoski pisatelj Tarulet darilo 500 tisoč frankov.

Vestnik „Svobode“.

Izobraževalni tečaj. Sodrugi, sodružice, obojnega spola, samo v sredo se se sprejemajo udeleženci govorniške in politične šole. Pridite vsi, ki ste ukaželjni in hrepenite po izobrazbi. Ker nam ni bila prilika dana pohajati v šole, si moramo pomagati sami. Učiti se pa moramo, da ne b odo kazali drugi na nas. Pokazati jim moramo, da je tudi delavec zmogel za uk in izobrazbo. Vsako sredo od pol 8. do pol 9. ure poučuje sodr. dr. Lemež v učiteljski učilnici, I. nadstropje v prostorih II. letnika. Ne zamuditi ugodne prilike!

Dopisi.

Iz Tržiča. Že dolgo nisem bil doma v Tržiču, toda vedno me zanima, kako kaj napreduje tam delavska stvar. Vedno sem vesel, kadar zvem, da se je vršil tam kak naš shod, ali pa, da se je ustanovila v tem kraju kaka nova organizacija. Spominjam se na čase, ko je organiziral in sejal v Tržiču svoje ideje E. Kristan in upam, da naši sodrugi še niso pozabili nanj in na njegove shode. V Tržiču je mnogo industrije in delavstva in pogosto ču-

jem, da se je ta ali oni ponesrečil ali zbolel. Vendar ni tam nobene javne bolnice, in vsakega bolnika ali poškodovanca morajo prevažati v Ljubljano. Ali ni nikogar, ki bi se pobrigal za to? Sodruga pa pozivljamo, da se naroče na »Naprej« in da ga zahtevajo tudi v gostilnah. Ne zahajajte v gostilne, ki ne bi imele vašega strankinega glasila!

Žalostne razmere. Neki gospod župan in trgovec v Veračah na Bučah po imenu Anton Bovha, je dobil od Narodne vlade za veračko občino usnje in podplate, da razdeli to blago ljudem po nizki ceni. Dobil ga je po 13 kron kilogram, prodajal pa po 60 kron. Enako tudi vse odpadke in konce. Zato vprašamo, če se je to res dovolilo od Narodne vlade ali ne. To se nam čudno zdi, da kozjanski gospodje tega ne vidijo in ne kaznujejo takega izkoriščanja. Za vsako škatljico vžigalic hoče eno jajce; seveda stane potem škatljica vžigalic eno krono. Zelo sramotno je to. Prosimo, da se takim nemškutarjem prepove prodaja in kaznuje, ali celo odvzame trgovino in se vržejo iz županovega stolca.

Shodi.

Seja izvrševalnega odbora v torek, dne 28. januarja ob pol 8. zvečer v upravi »Napreja«.

V Trbovljah se vrši v sredo, dne 29. t. m. ob 5. uri popoldne širša seja okrajne organizacije zaupnikov, in sicer v »Delavskem domu«. — Za načelstvo Fr. R.

Šoštanj. Napovedan shod se bo vršil v četrtek, dne 30. t. m. (in ne v sredo, kakor je bilo objavljeno). Shod se bo vršil v dvorani gospe Breznik. Poroča sodrug Peter Jan.

Zadnje vesti.

Italijani se umaknejo iz Reke?

Reka, 26. jan. (Lj. k. u.) Dopisnik novinarskega odseka je izvedel od uradne strani nastopno: Snoči je dobil francoski general na Reki brzojavko, glasom katere imajo Italijani takoj umakniti z Reke vse svoje čete razen dveh bataljonov. Poveljstvo nad mestom prevzame internacionalna komisija, sestojeca iz poveljnikov vseh ententnih čet, ki so na Reki. Srbski bataljon iz Kraljevice pod poveljstvom podpolkovnika Maksimoviča se vrne zopet na Reko in bodo Srbi pripuščeni h komisiji kot popolnoma enak član. Te določbe se izvedejo že prihodnje dni. Z druge strani se kolportirajo po mestu do sedaj še nepotrjene vesti, da se morajo tudi v Istri umakniti Italijani za približno 40 km proti zapadu.

Skupščina italijanskih socialistov.

Split, 26. jan. (Lj. k. u.) V skupščini v milanski Acali dne 21. t. m. so govorili razni socialistični voditelji zoper imperialistično politiko italijanske vlade. Milanski svetnik Mandolfo je dejal: »Dalmacija šteje 600.000 Slovanov in samo 40.000 Italijanov. Iz strahu napram slovanskemu proletariatu išče italijanska buržoazija Dalmacije pomoč pri buržoaziji Italije za sedanjo borbo. Ali je pravično, da se podjarmi s silo italijanskega orožja 600.000 Dalmatincev samo zato, da se zadovolji neznačajna manjšina?« Govornik je končal ob burnem odobravanju: »Naj torej svobodno odloči ona večina o svoji usodi!« Potem je govoril zastopnik Turati in ostro napadal aneksionistični program ministra Sonnina.

Delavske razmere v nemškoavstrijski narodni skupščini.

Dunaj, 25. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Narodna skupščina je razpravljala o poročilu narodno gospodarskega odseka glede zakona za odpravo delavskih knjižic in za upravičeno odpoved delavskega razmerja po delavcu. Predlogo so sprejeli v prvem, drugem in tretjem branju.

Boljševiški list na Češkem.

Praga, 25. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: V Trebiču, rojstnem kraju dr. Šmerala, je izšla prva številka lista, ki se je proglasil za boljševiškega. List se imenuje »Jiskra« in ima tole geslo: Mala iskra, velik ogenj. List je uradni organ čehoslovaške socialne demokracije. V prvi številki je priobčil Ljeningov govor meseca novembra 1918 in članek Mune o boljševizmu.

Boji med republikanci in monarhisti.

Berlin, 25. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tiskovni urad poroča: Iz Haaga javljajo: Iz Viga so došle vesti,

da so se pri Oportu spoprijele republikanske in monarhistične čete. Bilo je več mrtvih in ranjenih. Monarhisti so baje osvojili Lizbono.

Sporazum med Italijo in Jugoslavijo?

Berlin, 26. januarja. Čehoslov. tisk. urad poroča: Iz Berna javljajo: Pariški poročevalec naznanja listu »Daily Mail« glede sporazuma med Italijo in Jugoslavijo: Italija se bo morala odpovedati Dalmaciji, zato pa bo dobila 4 strateško važne točke ob Adrijii, namreč Pulj, Lošinj, Vis in Valona, dočim se glede Reke še ni dosegel sporazum.

Ustanovitev severozapadne nemške republike.

Braunschweig, 25. jan. (Lj. k. u.) Wolffov urad poroča: Tukaj je bil kongres za ustanovitev severozapadne nemške zvezne republike. Delavski svetnik Karl Kühl je predlagal nastopno resolucijo: Delavski in vojaški sveti severozapadne Nemčije se zavežejo med sabo, da ne oddajo politične moči iz rok. Narodno skupščino smatrajo samo kot organ za demokratizacijo in socializacijo države. Ako se izkaže narodna skupščina za nesposobno, da bi dovršila delo revolucije, potem mora odstopiti. Ljudski komisar Oerter je predlagal ustanovitev svobodnih socialnih držav v zapadni Nemčiji. Te svobodne države naj bi se združile k ujedinjenju zapadnonemških socialističnih svobodnih držav z zveznim glavnim mestom Kaslom. Združene zapadnonemške socialistične svobodne države bi bile pripravljene pridružiti se nemški državi. Državna vlada bi morala takoj razpustiti stalno vojsko in utrditi sistem svetnih vlad po vsej Nemčiji.

Kurt Eisner odpotuje v Švico.

Bern, 25. jan. (Lj. k. u.) Švicarska brojavna agentura poroča: Predsednik bavarskega začasne vlade Kurt Eisner odpotuje 27. januarja v Švico, da se udeleži mednarodnega delavskega posveta.

Omejitve italijanskega imperializma.

Curich, 26. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tiskovni urad poroča: »Corriere della Sera« javlja iz Pariza: Zavezniki ne podpirajo italijanskih zahtev glede na določitev meja južno od Inomosta. Računati je z ne majhno omejitvijo italijanskih mejnih zahtev. Tudi Reko Italijani baje ne bodo dobili.

Seja medzavezniške konference.

London, 25. jan. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča iz Pariza: Načrt predloga, ki se bo stavil v današnji plenarni seji medzavezniške konference, glede kršitve vojnih zakonov se glasi: Komisija, v kateri bosta po dva zastopnika petih velesil in kjer bo pet zastopnikov drugih sil, ki se še določijo, bo preiskala in poročala o nastopnem: 1. o odgovornosti povzročiteljev vojne, 2. o kršitvah vojnih zakonov in običajev, ki so jih zagrešile na kopnem, na morju in v zraku vojne sile Nemčije in njenih zaveznikov, 3. o razvrstitvi odgovornosti po stopnjah za te kršitve, 4. o sestavi in o postopanju sodišča, ki bo ugotovilo te kršitve, 5. vse druge zadeve, ki so gornjim slične ali podrejene in ki bi se pojavile za preiskave. Predlog, ki se bo stavil konferenci, glede porave se glasi: Določijo naj se komisije, v katerih ne bosta več kot po dva zastopnika Belgije, Grške, Poljske, Rumunske in Srbije, 1. da preiščejo visokost odškodnine, ki jo bodo morale plačati sovražne države, 2. da preiščejo in poročajo o tem, kar morejo plačati te države in 3. da poročajo o načinu, obliki in času, v katerem naj plačajo to odškodnino. Predlog glede mednarodne delavske zakonodaje v industrijskih in delavskih vprašanjih zahteva, naj se imenuje komisija, v kateri bosta po dva zastopnika petih velesil in v kateri bo pet zastopnikov onih sil, ki so zastopane na mirovni konferenci, da preišče z mednarodnega vidika delovne pogoje, da razmotri mednarodna sredstva in poti, ki so potrebna, da zajamčijo enotno obravnavanje zadev, ki so v zvezi s temi delovnimi pogoji, in da priporoča stalno komisijo, ki bo nadaljevala z zvezo narodov in pod njenim vodstvom preiskavo in razmotrivanje teh zadev. Načrt za predlog zahteva, naj se imenuje komisija, v kateri bosta po dva zastopnika petih velesil in v kateri bo pet zastopnikov držav, ki se še določijo, da preišče in poroča o mednarodni kontroli luk, vodnih potov in železnic.

Za 40 urni delavnik.

London, 25. jan. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Delavski komite v okraju Clyde je snoči odobril pripravo za stavko delavcev ladjedelnic, ki bo 27. t. m., da se doseže 40 urni delavski teden. Delavci mesta Glasgowa so sklenili, pridružiti se delavcem v ladjedelnicah.

Aprovizacija.

Razdelitev masl. Mestna aprovizacija je začetkom meseca razdeljevala špeh hrvaških prašičev po 18 K. Prišli so na vrsto vsi okraji, razven tretji okraj od štey. 151 dalje in četrti okraj. Sedaj za enkrat ni pričakovati novega dovoza prašičev. Da ne bo tretji in četrti okraj prikrajšan, dobi prihodnje dni zato mast po 25 kron za kilogram. Ker je razpoložljiva zaloga omejena, je samo obsebi umljivo, da stranke, ki na zadnje delitev špeha niso reflektirale in so imeli priložnost do nakupa, sedaj ne morejo dobiti masti. Razdelitev je namenjena izključno lo za tretji in četrti okraj.

Mast za III. okraj štey. 151 do konca. Mestna aprovizacija bo oddajala mast za III. okraj na rmenah nakazila za mast pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v torek, dne 28. t. m. dopoldne od 8. do 9. štey. 151 do 270, od 9. do 10. štey. 271 do 390, od 10. do 11. štey. 391 do 510, popoldne od 2. do 3. štey. 511 do 630, od 3. do 4. štey. 631 do 750, od 4. do 5. štey. 751 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po 40 dkg masti. Kilogram stane 25 kron.

Mast za IV. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala mast za IV. okraj na rmena nakazila za mast v sredo, dne 29. t. m. in v četrtek, dne 30. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: V sredo, dne 29. t. m. dopoldne od 8. do 9. štey. 1 do 100, od 9. do 10. štey. 101 do 200, od 10. do 11. štey. 201 do 300, popoldne od 2. do 3. štey. 301 do 400, od 3. do 4. štey. 401 do 500, od 4. do 5. štey. 501 do 600. — V četrtek, dne 30. t. m. od 8. do 9. štey. 601 do 700, od 9. do 10. štey. 701 do 800, od 10. do 11. štey. 801 do 900, popoldne od 2. do 3. štey. 901 do 1000, od 3. do 4. štey. 1001 do 1100, od 4. do 5. štey. 1101 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 40 dkg masti. Kilogram stane 25 kron.

Kis na rdeča izkaznice B štey. 1 do 900. Stranke z izkaznicami ubožne akcije, zaznamovanimi s črko B, dobe kis v torek, dne 28. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: dopoldne od 8. do 9. štey. 1 do 150, od 9. do 10. štey. 151 do 300, od 10. do 11. štey. 301 do 450, popoldne od 2. do 3. štey. 451 do 600, od 3. do 4. štey. 601 do 750, od 4. do 5. štey. 751 do 900. Stranka dobi za vsako osebo pol litra kisa, kar stane 50 vin.

Trgovci se vabijo, da se zanesljivo zglase v sredo, dne 29. t. m. ob 9. uri dopoldne v mestno posvetovalnico radi nakazila moke in fižola.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petelan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Miši, podgane, stenice, šurkli!



Izdela-
vanje in raz-
pošiljatev
preizkušene-
nega radi-
kalno učinkujučega uničevalnega sredstva, za katero vsak dan dohajajo zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5; za šurke K 5-; tinktura za stenice K 2, posebna močna tinktura K 5-; uničevalec moljev K 2; prašek proti mrčesu K 2- in K 4-; tinktura za človeške uši K 3; mazilo proti ušem pri živalih K 2; prašek za uši v obleki in perilu K 2; tinktura proti pasjim bolham K 1-50; prašek proti pernim ušem K 2; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničev. rastlin) K 3; Pošilja po povzetju: Zavod za pokončevanje mrčesa M. Jünker, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3, III.

Uredništvo in upravništvo »Napreja« imata
telefonsko zvezo štey. 312.

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Ljubljana Frančiškanska ul. 6.

Tiskovine za šole, župan-
stva in urade. Najmoder-
nejše plakate in vabila za
.. shode in veselice. ..

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za
tiskanje listov, knjig, bro-
šur, itd. ..

Stereotiplja. — Litografija.

Št. 846.

Razglas.

Jugoslovanska tovarna
za milo v Spodnji Šiški

ima

večjo množino milnega blaga. To blago se bo
oddajalo poslej franko tovarna po naslednjih
cenah:

20 % pralno milo v kos. po 100 g, kom. po	—40
30 " " " " " " " " " " " "	—60
30 " " " " " " " " " " " "	1-20
38-40 " toiletno " " " " " " " " " "	2-50
66 " milo za britje " " " " " " " " " "	2-
10 " milni prašek " " " " " " " " " "	2-50

Pri naročbah istega milnega blaga v celih
zabojih se dovoljuje znaten popust in se v tem
slučaju oddajajo milni izdelki franko tovarna
po naslednjih cenah:

20 % pralno milo v kos. po 100 g, kom. po	—30
30 " " " " " " " " " " " "	—45
30 " " " " " " " " " " " "	—90
38-40 " toiletno " " " " " " " " " "	1-80
66 " milo za britje " " " " " " " " " "	1-40
10 " milni prašek " " " " " " " " " "	2-

Blago se mora plačati naprej, ker se
razpošilja sicer le proti povzetju.

Naročila je nasloviti na Jugoslovansko
tovarno za milo v Spodnji Šiški.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1919.

Poverjenik za javna dela in obrt:

Inž. V. Remec, l. r.

Ako rabite vrtna ali poljska semena pišite po
cenovnik. Trgovina s semeni SEVER & Co., Ljubljana

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 12. ure
dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred
prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih

== 3% ==

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskomptujejo bo bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1½ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.